

అమరావతి వద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు

(స్పెషల్ ఒరిజినల్ పరిధి)

[3328]

సోమవారం, జూన్ ఇరవై నాలుగవ రోజు

రెండు వేల ఇరవై నాలుగు

ప్రస్తుతం

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ గన్నమనేని రామకృష్ణ

ప్రసాద్

రిట్ పిటిషన్ NOS.5264 & 5333 of 2023

2023 డబ్ల్యు.పి.నెం.5264:

మధ్య:

1. యునైటెడ్ ప్రైవేట్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్ ఫెడరేషన్ (698/2021), దాని చైర్మన్ శ్రీ గొల్లపూడి మోహన్ రావు డి. నెం.40-17-3/20, లబ్బీపేట, విజయవాడ, కృష్ణా జిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్
2. శ్రీ గొల్లపూడి మోహనరావు, ఎస్/ఓ జి.కృష్ణమూర్తి, వయస్సు- 62 సంవత్సరాలు ఓసిసి- అధ్యక్షుడు కే వీ ఓఆర్ఆర్ ఎడ్యుకేషనల్ సొసైటీ, ప్రభుత్వ ఆసుపత్రి మైలవరం, కృష్ణా జిల్లా ఆంధ్రప్రదేశ్ - 521230

... పిటిషనర్(లు)

మరియు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం, పాఠశాల విద్యా సచివాలయం, తుళ్లూరు, వెలగపూడి, గుంటూరు జిల్లా రెప్యూనిటీ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ

2. పాఠశాల విద్యాశాఖ కమిషనర్ అండ్ డైరెక్టర్, ఏపీ ప్రభుత్వ బీ-బ్లాక్, 4వ
అంతస్తు, శ్రీ ఆంజనేయ టవర్స్ ఎస్టేట్ ఏఎస్ రోడ్డు, ఇబ్రహీంపట్నం, విజయవాడ-
521456, ఏపీ

...ప్రతిస్పందకుడు(లు):

W.P.No 5333/2023:

మధ్య:

1. ఇండిపెండెంట్ స్కూల్స్ మేనేజ్మెంట్స్ అసోసియేషన్, ఆంధ్రప్రదేశ్ సొసైటీస్
రిజిస్ట్రేషన్ యాక్ట్, 2001 కింద రిజిస్టర్ అయి, ఆర్ఈజీఎన్ నంబర్ 124/2020 కలిగి
ఉంది మరియు దాని రిజిస్టర్డ్ కార్యాలయం ఎక్కడ ఉంది. 35-5-47/ఇందుపల్లి,
జయరాజు, సెయింట్ గిరిపురం, న్యూకాలనీ, లబ్బీపేట, విజయవాడ - ఆంధ్రప్రదేశ్
కు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్న దాని అధ్యక్షుడు - శ్రీకాంత్ కోగంటి

... పిటిషనర్

మరియు

1. ఏపీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి, పాఠశాల విద్యాశాఖ ముఖ్యకార్యదర్శి, 7-104,బీ-బ్లాక్, శ్రీ ఆంజనేయ టవర్స్, ఎన్టీటీపీఎస్ రోడ్డు, ఇబ్రహీంపట్నం కృష్ణా జిల్లా-521456
2. పాఠశాల విద్యాశాఖ కమిషనర్, రాష్ట్ర ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్, సమగ్ర శిక్ష, పాఠశాల విద్యాశాఖ, ఆంధ్రప్రదేశ్

... ప్రతిస్పందకుడు(లు)

పిటిషనర్(లు) తరపు న్యాయవాది:

1. శ్రీ విజయ్ మతుకుమిల్లి

ప్రతివాది(లు) తరపు న్యాయవాది:

- 1.GP పాఠశాల విద్యకు

కోర్టు ఈ క్రింది ఉత్తర్వును జారీ చేసింది:

1. శ్రీ వేదుల వెంకట రమణ, శ్రీ విజయ్ మతుకుమిల్లి సహాయంతో సీనియర్ న్యాయవాది, రిట్ పిటిషనర్లు (2023 డబ్ల్యూ.పి.నెం.5264 లో) మరియు ప్రతివాదుల తరపున వాదించిన ప్రముఖ అడ్వోకేట్ జనరల్.

1.1. శ్రీ బి.ఆదినారాయణరావు, సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీమతి జ్యోతి రత్న అనుమోలు, రిట్ పిటిషనర్ తరపు ప్రముఖ న్యాయవాది (2023 డబ్ల్యూ.పి.నెం.5333లో) మరియు ప్రతివాదుల తరపున వాదించిన ప్రముఖ అడ్వోకేట్ జనరల్.

2. 2023 డబ్ల్యూ.పి నెం.5264లో కోరిన ప్రార్థన ఇలా ఉంది.

"పై పరిస్థితులలో, 26.02.2023 న మొదటి ప్రతివాద ప్రభుత్వం జారీ చేసిన జీవో ఎంఎస్ నెం.24 (పాఠశాల విద్య) విభాగాన్ని ప్రకటిస్తూ, ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యాహక్కు చట్టంలోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) అమలుకు నోటిఫికేషన్ జారీ చేసిన మాండమస్ రిట్ స్వభావంలో ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం తగిన రిట్ జారీ చేయాలని కోరుతున్నాము. 2023-24 విద్యాసంవత్సరం నుంచి అన్ని ప్రైవేటు అన్

ఎయిడెడ్ పాఠశాలల్లో ఒకటో తరగతిలో 25 శాతం సీట్లను ఐబీ/ఐసీఎస్సీ/సీఎస్ సీ/స్టేట్ సిలబస్ కు అనుగుణంగా ఏకపక్షంగా, చట్టవిరుద్ధంగా, ఆర్డికల్ 14ను ఉల్లంఘిస్తూ విద్యాహక్కు చట్టం నిబంధనలకు విరుద్ధంగా ఎలాంటి లాజిక్ లేకుండా కేటాయించారు. భారత రాజ్యాంగంలోని 16, 21 అధికరణలు, విద్యాహక్కు చట్టం, అక్కడ ఎప్పటికప్పుడు రూపొందించిన నిబంధనలను ఉల్లంఘించి విద్యాహక్కు చట్టానికి విరుద్ధంగా ఉన్నాయని కొట్టివేసి, కేసు సందర్భాల్లో సముచితంగా, సముచితంగా భావించే ఇతర రిట్ లేదా ఆర్డర్ లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయాలని పేర్కొంది.

3. 2023 డబ్ల్యు.పి.నెం.5333లో కోరిన ప్రార్థన ఈ క్రింది విధంగా ఉంది

"ఈ పరిస్థితులలో మరియు పైన పేర్కొన్న కారణాల వల్ల, 28.02.2023 నాటి నోటిఫికేషన్ నెంబరు 3తో ఆంధ్రప్రదేశ్ అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫై చేయబడిన మొదటి ప్రతివాది ఆమోదించిన జీవో ఎంఎస్ నెం.24 చెల్లదని ప్రకటిస్తూ, ఈ గౌరవనీయ న్యాయస్థానం తగిన రిట్ లేదా ఆదేశాలను జారీ చేయాలని కోరుతున్నాము. బాలల ఉచిత మరియు 4 నిర్బంధ విద్యాహక్కు చట్టం, 2009 మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యా హక్కు

నిబంధనలు, 2010 యొక్క నిబంధనలను ఉల్లంఘించడమే కాకుండా, భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14, 19 (1) (జి) మరియు 300 ఎ లను రాజ్యాంగ విరుద్ధంగా మరియు ఉల్లంఘించడమే కాకుండా, వాస్తవాలు మరియు పరిస్థితులకు తగినవి మరియు సముచితమైనవిగా భావించే అదే పాస్ లేదా ఉత్తర్వులను రద్దు చేయడం కేసు గురించి."

4. ఈ రెండు రిట్ పిటిషన్లలో ప్రధానంగా G.O.Ms.No. 24, 28.02.2023న నోటిఫికేషన్ నెం.3 ద్వారా అధికారిక గెజిట్ లో ప్రచురితమైన 26.02.2023 నాటి పాఠశాల విద్య (పి.జి.2) విభాగం సవాలలో ఉంది.

5. ఈ రిట్ పిటిషనర్లు అనేక అంశాలను లేవనెత్తారు. (ఎ) 26.02.2023 నాటి పాఠశాల విద్య (పి.బి.జి.2) డిపార్టుమెంటు జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.24 (ఉదా.పి.1) 'ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యా హక్కు చట్టం, 2009' (విద్యాహక్కు చట్టం, 2009) మరియు ఆ చట్టం కింద రూపొందించిన నిర్బంధ విద్యాహక్కు, 'ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత విద్యా హక్కు' కింద రూపొందించిన నిబంధనలను పాటించకుండా హడావుడిగా జారీ చేయబడింది. 2010'; (బి) 2017 డబ్ల్యూపీ (పిల్) నెం.165లో ఈ కోర్టు ఆదేశాలను

అమలు చేయాలని దాఖలైన 2022 సి.సి.నెం.1824 కేసు కోర్టు ఆగ్రహాన్ని తప్పించుకునేందుకే హడావుడిగా జీవో జారీ చేశారని వాదిస్తున్నారు.

6. 2023 డబ్ల్యూ.పీ నెం.5264ను యునైటెడ్ ప్రైవేట్ ఎడ్యుకేషనల్ ఇనిస్టిట్యూషన్ ఫెడరేషన్ దాఖలు చేసింది. 2023 W.P.No 5264 లోని రిట్ పిటిషనర్ నెం.1 కిండర్ గార్డెన్ నుండి పోస్ట్ 5 గ్రాడ్యుయేషన్ స్థాయి వరకు విద్యార్థుల సామాజిక మరియు ఆర్థిక స్థితితో సంబంధం లేకుండా వారి ప్రయోజనాల కోసం కృషి చేస్తున్నారని మరియు విద్యా సంస్థల నిర్వహణ మరియు విద్యార్థులకు సంబంధించిన సమస్యలను తగ్గించడంలో ముందంజలో ఉన్నారని పేర్కొన్నారు. అందువల్ల రిట్ పిటిషనర్ నెం.1 అందించిన ఈ సేవల దృష్ట్యా, ఇది తగిన వాటాదారు అని వాదించారు.

7. 2023 డబ్ల్యూ.పి.నెం.5333లో రిట్ పిటిషనర్ అనేది పాఠశాల విద్యను ప్రోత్సహించడానికి, పాఠశాల యాజమాన్యాలు మరియు సిబిఎస్ఇ, ఐ.సి.ఎస్.ఇ మరియు అన్ని అంతర్జాతీయ బోర్డులు, యు.జి.సి మొదలైన వాటి బోర్డుల మధ్య సమన్వయం కోసం ఏర్పాటు చేయబడిన ప్రైవేట్ అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలల

సంఘం, ఇది సిబిఎస్ఇ యాజమాన్య బోర్డుల మధ్య సుహృద్భావ సంబంధాలను పెంపొందించడానికి ఏర్పాటు చేయబడింది. ఐసీఎస్ఈ, ఐఎస్సీ మొదలైనవి.

8. 03.03.2023 న, ఈ రెండు రిట్ పిటిషన్లలో తుది ఫలితానికి లోబడి ఉంటుందని నోటిఫికేషన్లో పేర్కొనడం ద్వారా పాఠశాల విద్య (పిఓజి-2) డిపార్ట్మెంట్, 26.02.2023 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.24కు అనుగుణంగా నోటిఫికేషన్ జారీ చేయాలని ఈ కోర్టు అధికారిక ప్రతివాదులను ఆదేశించింది. ఆ తర్వాత ఎట్టకేలకు మేటర్ వినిపించింది.

రిట్ పిటిషన్ల వెర్షన్:

9. శ్రీ వేదుల వెంకట రమణ, శ్రీ బి.ఆదినారాయణరావు గారు 26.02.2023 నాటి పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఓ.జి.2) డిపార్ట్మెంటు జి.ఓ.ఎం.ఎస్.నెం.24ను ఈ క్రింది కారణాలతో ఆమోదించారు.

(ii) విద్యాహక్కు చట్టంలోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) అమలు చేసే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం ఎటువంటి ముందస్తు సమాచారం లేదా చట్టపరమైన ప్రక్రియలను పాటించకుండా 08.08.2022 నాటి మెమో నెం.ఎస్.ఎస్.18/3/2022-లీగల్ -

ఎస్.ఎస్.ఎ జారీ చేసింది. అందువల్ల, ఈ మెమోను 2022 యొక్క W.P.నెం.27166లో సవాలు చేశారు. ఈ కేసును విచారించి ఆర్డర్లకు రిజర్వ్ చేశారు.

(ii) 2022 సి.సి.నెం.1824లో అధికారిక ప్రతివాదులు ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులను అధిగమించడానికి మాత్రమే పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఓ.జి.2) విభాగం 26.02.2023 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.24ను హడావుడిగా జారీ చేశారు. 2017 డబ్ల్యూపి (పిల్) నెం.165 లో ఈ కోర్టు ఆదేశాలను అమలు చేసే ఉద్దేశ్యంతో ఈ కోర్టు ధిక్కరణ కేసు దాఖలు చేయబడిందని సమర్పించబడింది.

(iii) అధ్యాపకుల నియామకం, శిక్షణ, వేతనం/జీతభత్యాలు మొదలైన వాటికి సంబంధించి నిర్దిష్ట నిబంధనలను నిర్దేశించే వివిధ బోర్డుల మార్గదర్శకాలకు ఈ జీవో విరుద్ధంగా ఉందని, ప్రభుత్వ వేతన స్కేళ్లతో సమానంగా వేతనాలు/ జీతాలు మొదలైనవి.

(iv) సైకాలజిస్టులు, కౌన్సిలర్లు, క్యారియర్ గైడెన్స్ సెల్, బహుళ క్రీడలు, ఫిజికల్ ఎడ్యుకేషన్ ట్రైనర్లు, ఆర్ట్ అండ్ క్రాఫ్ట్ అధ్యాపకులు, నృత్యం, సంగీతం, మార్షల్

ఆర్డీస్, యోగా మొదలైన వాటికి ప్రత్యేక శిక్షకులను నియమించే ప్రక్రియను సంబంధిత జీవో పరిగణనలోకి తీసుకోకపోవడం కూడా మార్గదర్శకాలకు విరుద్ధం.

(v) జాతీయ విద్యావిధానం, 2020కి ప్రతిస్పందనగా రూపొందించిన మార్గదర్శకాల ప్రకారం పై ఉపాధ్యాయులు/ శిక్షకులు/ కౌన్సిలర్లను నియమించడానికి పాఠశాలలు చేసిన ఖర్చును పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు, ఇది ప్రతి విద్యార్థికి ప్రభుత్వం రీయింబర్స్ చేయాల్సిన పాఠశాల ఫీజును నిర్ణయించేటప్పుడు పరిగణనలోకి తీసుకోబడలేదు.

(vi) సీబీఎస్ ఈ, ఐసీఎస్ ఈ, ఐఎస్ సీ మొదలైనవి కోరిన నిబంధనలు విద్యాసంస్థను భారీ వ్యయానికి గురిచేస్తున్న వివిధ గ్రేడ్ల కింద పాఠశాలలు కల్పించే వివిధ మౌలిక సదుపాయాలను పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. అయితే, ఈ ఖర్చులను అధికారిక ప్రతిస్పందకులు ఎన్నడూ పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

(vii) ఒకే పాఠశాలలో చదివే తోబుట్టువులకు ప్రాధాన్యతతో పొరుగు ప్రమాణాల వివరణ మరియు దానికి సంబంధించిన వాస్తవాలు సరైన పద్ధతిలో పరిగణించబడలేదు.

(viii) 2023-2024 విద్యాసంవత్సరానికి అడ్మిషన్లకు సంబంధించిన సవివరమైన షెడ్యూల్ను సరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

(ix) వివాద పరిష్కార యంత్రాంగం మరియు పట్టణ ప్రాంతంలో ప్రతి విద్యార్థి ఖర్చును రూ.8,000/- గా, గ్రామీణ ప్రాంతంలో రూ.6,500/- మరియు గిరిజన/ షెడ్యూల్డ్ ప్రాంతంలో రూ.5,100/- గా నిర్ణయించడం పూర్తిగా తప్పుదారి పట్టించింది మరియు ఒక విద్యార్థికి సంబంధించి ఒక పాఠశాల చేసిన ఖర్చు పరంగా సరైన స్థితిని ప్రతిబింబించదు.

(x) 'అమ్మఒడి పథకానికి' లింకేజీతో కూడిన రీయింబర్స్ మెంట్ ప్రక్రియను పూర్తిగా అన్వయించుకోకపోవడం వల్ల దాని గతిశీలత, బకాయి మొత్తాల రికవరీకి పాఠశాలలు ఎదుర్కొంటున్న ఇబ్బందులపై ఆచరణాత్మక పరిజ్ఞానం లోపిస్తుంది.

(xi) ప్రైవేటు అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలల మధ్య భూమి, నిర్మించిన భవనాలు, ఉపాధ్యాయులు/విద్యార్థుల నిష్పత్తి, తరగతి గదుల పరిమాణం, సగటు విభాగం బలం, సాంకేతిక పరికరాల వినియోగం, భారీ వ్యయంతో కూడిన సరళమైన టీవి లేదా ప్రొజెక్షన్ వ్యవస్థతో స్మార్ట్ క్లాస్ మరియు రూ.2 కంటే ఎక్కువ ఖరీదు చేసే మల్టీ టచ్ 4కె ఇంటరాక్టివ్ ప్యానెల్ బోర్డు వంటి వాటి పరంగా భారీ వ్యత్యాసం

ఉంది. రూ.2,00,000/- అనేవి సంవత్సరానికి ఒక పిల్లల ఖర్చును నిర్ణయించేటప్పుడు ఎన్నడూ పరిగణనలోకి తీసుకోని కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు.

(xii) ఐజిసిఎస్ఇ మరియు ఐబి బోర్డుల విషయంలో చాలా ఎక్కువగా ఉన్న అఫిలియేషన్ మరియు శిక్షణ ఫీజుల షరతులతో సహా వ్యత్యాసాలను కూడా అధికారిక ప్రతివాదులు పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు. మౌలిక సదుపాయాలు మరియు పాఠ్య, సహ-పాఠ్య మరియు పాఠ్యేతర కార్యకలాపాలు కూడా సంస్థను బట్టి మారుతూ ఉంటాయి. కొన్ని క్యాంపస్ లలో అకౌస్టిక్ సీలింగ్స్, ల్యాండ్ స్కేపింగ్, మెరుగైన భద్రతా చర్యలు, స్పోర్ట్స్ ఫెసిలిటీస్ లో సింథటిక్ ఫ్లోర్ లతో ఎయిర్ కండిషన్డ్ గా ఉన్నాయని, అవి అసాధారణమైన ఖర్చుతో కూడుకున్నవని పేర్కొన్నారు. కొన్ని పాఠశాలల్లో సోలార్ సిస్టమ్ లు మరియు జనరేటర్, ఎలివేటర్లు, HT విద్యుత్, RO ప్లాంట్ లు, వాటర్ హార్వెస్టింగ్ మరియు అధునాతన వేస్ట్ రీసైక్లింగ్ సిస్టమ్ లు ఉన్నాయి.

(xiii) స్విమ్మింగ్ పూల్, హార్స్ రైడింగ్, రైఫిల్ షూటింగ్, ఫెన్సింగ్, ఆర్చరీ, సింథటిక్ ఫ్లోరింగ్ తో కూడిన అడ్వెంటిజ్ ట్రాక్, ఆడిటోరియంలు, డైనింగ్ హాల్, ఇండోర్ స్పోర్ట్స్

సౌకర్యాలు, వివిధ ప్రఖ్యాత సంస్థలతో ఒప్పందాలు, అనుబంధాలు వంటి ఇతర క్రీడా సౌకర్యాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

(xiv) రోబోటిక్స్ & కోడింగ్, లాంగ్వేజ్ ల్యాబ్స్, థియేటర్, డ్రామా మరియు మ్యూజిక్ వంటి 'లైఫ్ స్కిల్స్' పొందడానికి కొన్ని సంస్థలు అందించిన సౌకర్యాలను కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు, అతిథి ఉపన్యాసాలు మరియు కౌన్సెలింగ్, ఆరోగ్య పరీక్షలు నిర్వహించడానికి చేసిన ఖర్చును కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోలేదు.

(xv) పాఠశాల నుండి పాఠశాలకు సౌకర్యాలలో వ్యత్యాసం కారణంగా, అవి ఒకేలా ఉండవని మరియు ప్రతి ఒక్క పాఠశాలకు జీవనాధారమైన ప్రత్యేకతలను పరిగణనలోకి తీసుకొని ప్రతి అన్ ఎయిడెడ్ ప్రైవేట్ పాఠశాలకు ఒక్కొక్క విద్యార్థి ఖర్చును విడిగా అంచనా వేయవలసి ఉంటుందని సమర్పించబడింది.

(xvi) ఒక సిబిఎస్ ఇ పాఠశాల యొక్క సగటు వార్షిక వ్యయం సుమారు 1.36 కోట్లు కాగా, అంతర్జాతీయ అనుబంధ పాఠశాలలు సగటున రూ .1.70 కోట్లు ఖర్చు చేస్తున్నాయి.

(xvii) మౌలిక సదుపాయాలలో వ్యత్యాసాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని, పాఠ్యాంశాలు, సహ-పాఠ్య మరియు పాఠ్య కార్యకలాపాలు, క్రీడలు మరియు అభిరుచులు మరియు 'జీవన నైపుణ్యాలను' పొందడంలో ప్రతి పాఠశాలకు కల్పించిన సౌకర్యాలు మరియు సౌకర్యాలకు సంబంధించి ఏకరూపత లేనందున, వ్యక్తిగత సంస్థలు వసూలు చేసే రుసుము ఇతర సంస్థలతో మారుతుంది.

(XVIII) 2009 విద్యాహక్కు చట్టాన్ని ఉల్లంఘించడమే కాకుండా 2010లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం తీసుకొచ్చిన నిబంధనలను కూడా ఈ నోటిఫికేషన్ ఉల్లంఘిస్తోంది.

(xix) స్కూల్ మ్యాపింగ్ ప్రక్రియ కూడా జరగలేదు, అందువల్ల ప్రతి పొరుగున ఉన్న ప్రభుత్వ పాఠశాలలు మరియు ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలను గుర్తించడంలో ప్రభుత్వం విఫలమైంది, ఎందుకంటే మొదట ప్రభుత్వం విద్యార్థులను సర్దుబాటు చేయడానికి పొరుగున ఉన్న ప్రభుత్వ పాఠశాలలు మరియు ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలను గుర్తించడానికి ఒక కసరత్తును చేపట్టాలి మరియు అర్జులైన వారికి వసతి కల్పించిన తరువాత ఏదైనా అదనపు సంఖ్యలో విద్యార్థులు ఉంటే చట్టం ప్రకారం అవసరం. ఒకసారి ప్రభుత్వ పాఠశాలలు, ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలల్లో

25% పరిమితికి లోబడి పొరుగున ఉన్న బలహీన వర్గాలకు చెందిన విద్యార్థులను చేర్చించాలని ప్రైవేట్ అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలపై ప్రభుత్వం ఒత్తిడి చేయవచ్చు మరియు ఈ ప్రక్రియలో ప్రభుత్వం విద్యాహక్కు చట్టం యొక్క మూలమైన మరియు సారాంశం అయిన 'పొరుగు' సూత్రాన్ని పూర్తిగా విస్మరించింది.

(xx) విద్యాహక్కు చట్టం, 2009 మరియు నిబంధనలు 2010 ప్రకారం ఆలోచించని ప్రక్రియలను ఏకపక్షంగా మరియు పారదర్శకంగా అమలు చేయడానికి జిఓ ప్రయత్నిస్తోంది.

(xxi) విద్యాహక్కు చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన మూడు సంవత్సరాల వ్యవధిలో సంబంధిత ప్రభుత్వం మరియు స్థానిక అధికారీలు అటువంటి ప్రాంతం లేదా పరిసర ప్రాంతాల పరిధిలో పాఠశాలలను స్థాపించాలని, సెక్షన్ 8 కింద మరియు సెక్షన్ 9 కింద స్థానిక అధికారీపై ఉచిత విద్యను అందించడానికి సంబంధిత ప్రభుత్వం యొక్క బాధ్యతలను నెరవేరుస్తుంది; అయితే, ఈ అంశాన్ని ప్రభుత్వం పూర్తిగా విస్మరించింది

(xxii) సెక్షన్ 12 (1) (సి) ప్రకారం ప్రైవేట్ అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలో ప్రవేశం మరియు ప్రైవేట్ అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలకు అవకాశం తాత్కాలికమైనది మరియు సెకండరీ స్వభావాన్ని కలిగి ఉంటుంది మరియు ఇది చట్టం ప్రారంభమైన తేదీ నుండి మూడు సంవత్సరాల తాత్కాలిక కాలానికి మాత్రమే ఉద్దేశించబడింది; విద్యాహక్కు చట్టం కింద ఉచిత, నిర్బంధ విద్యను అందించాలనే ఉద్దేశ్యంతో ప్రస్తుత డిమాండును మాత్రమే కాకుండా భవిష్యత్తు డిమాండ్ ను కూడా తీర్చేలా పొరుగున ప్రభుత్వ పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయాల్సిన బాధ్యత రాష్ట్రానిదే.

(xxiii) ప్రభుత్వ పాఠశాలలను, ప్రభుత్వ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలను మెరుగుపరచడం వంటి విద్యాహక్కు చట్టం యొక్క లక్ష్యాలను ప్రోత్సహించడానికి బదులుగా, ప్రభుత్వం ప్రభుత్వ పాఠశాలలను పూర్తిగా విస్మరించింది, తద్వారా ప్రభుత్వ పాఠశాలలు పరిమాణాత్మకంగా మరియు గుణాత్మకంగా మరింత క్షీణించడానికి ఉద్దేశపూర్వకంగా అనుమతించింది.

(xxiv) రూల్ 5లోని సబ్ రూల్ (6) ప్రకారం, రూల్ -6లోని సబ్ రూల్ (2) ప్రకారం, అందులో పేర్కొన్న స్కూల్ మ్యాపింగ్ ప్రక్రియలను ఉపయోగించిన తరువాత పొరుగు పాఠశాలల గుర్తింపు/స్థాపనకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని వ్యాప్తి

చేయడం రాష్ట్రానికి తప్పనిసరి; అయితే, ఈ ఆదేశానికి రాష్ట్రం పూర్తి వీడ్కోలు పలికింది.

(xxv) G.O.Ms.No లోని క్లాజ్ 9 (జి). 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఓ.జి.2) విభాగం, 26.02.2023 నాటిది, పొరుగు సూత్రాన్ని మరియు దానిలోని నియమాలను నిర్దేశించిన విద్యాహక్కు చట్టం యొక్క శాసన ఉద్దేశ్యానికి విరుద్ధంగా ఉంది;

(xxvi) పైన సూచించిన విధంగా, 'అమ్మఒడి పథకం' ద్వారా ప్రతి విద్యార్థి ఖర్చు రీయింబర్స్ మెంట్ ఏకపక్షం, ఎందుకంటే ఇది విద్యాహక్కు చట్టం కింద అర్జులైన అన్ని వర్గాల పిల్లల పరిధిలోకి రాదు. జీవో ఎంఎస్ నెం.63 స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (పీఆర్వోజీ-2) డిపార్ట్మెంట్, తేది: 28.12.2020లో 'అమ్మఒడి పథకం' నిబంధనలను పొందుపరిచారని, ఇందులో కుటుంబ ఆదాయం రూ.1,20,000/- కంటే తక్కువ ఉన్న వారికి లేదా గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఏడాదికి రూ.1,20,000/- కంటే తక్కువ భూమి లేదా రూ.1,44,44,000 కంటే తక్కువ భూమి ఉన్న వారికి ఈ పథకం కింద లబ్ధి పొందే హక్కు ఉంటుంది. మెట్ట భూమి లేదా మునిసిపాలిటీ ప్రాంతంలో 1000 చదరపు అడుగుల కంటే తక్కువ ఆస్తి మరియు నెలకు 300 యూనిట్ల కంటే తక్కువ విద్యుత్ వినియోగం ఉన్న భూమి.

10. 2023 డబ్ల్యూపీ నెం.5264లో రిట్ పిటిషనర్ తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది కూడా ఇదే విధమైన వాదనలు వినిపించారు. సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ వేదుల వెంకట రమణ గారు ఈ G.O.Ms.No లోని వివిధ అంశాలను ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.జి.2) విభాగం, తేది 26.02.2023 (ఉదా. 1) మరియు తూర్పుగోదావరి ప్రైవేట్ పాఠశాలల సంఘంలో విద్యావంతులైన సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పుతో సహా వివిధ తీర్పులు (రెజిడి.576/2020) దాని అధ్యక్షుడు వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం (డబ్ల్యూ.పి.నెం.18555, 2021 యొక్క 2021 పేరా నెం.18555).

11. విద్యాహక్కు చట్టం, 2009లోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) అమలు కోసం జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్, 2020-2021 జారీ చేసిన స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ (ఎస్ఓపీ) గురించి సీనియర్ న్యాయవాది ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. 2009 చట్టంలోని చాప్టర్ -3లో 'అడ్మిషన్ ప్రక్రియ పూర్తయిన తర్వాత' అనే శీర్షికతో పొందుపరిచిన అంశాలను సీనియర్ న్యాయవాది కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. ఎడ్యుకేషన్ రైట్స్ ట్రస్ట్ వర్సెస్ కర్ణాటక గవర్నమెంట్ (2019 డబ్ల్యూపీ నెం.8028, బ్యాచ్: 31.05.2019)లో గౌరవ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పును ఆయన ఈ

కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. అందులోని పేరా నెంబర్లు 20 నుంచి 23 వరకు కూడా సీనియర్ న్యాయవాది కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. స్వనిర్భర్ శాల సంచాలక్ మహా మండల్ (గుజరాత్) రాజ్ కోట్ మరియు 1 ఇతర (లు) వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ గుజరాత్ & 1 ఇతర (లు) అహ్మదాబాద్ లోని గుజరాత్ హైకోర్టు సింగిల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పును కూడా ఆయన ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకువచ్చారు. (ఆర్/స్పెషల్ సివిల్ అప్లికేషన్ నెం.13608 ఆఫ్ 2016, తేది: 03.04.2019).

ప్రతిస్పందకుల వెర్షన్:

12. ఉమ్మడి కౌంటర్ అఫిడవిట్ ను పాఠశాల విద్యాశాఖ ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ (ప్రతివాది నెం.1) దాఖలు చేశారు: తేది: 13.03.2023

13. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లోని అంశాలు రెండు రిట్ పిటిషన్లలోని అన్ని అంశాలను పూర్తిగా తిరస్కరించినట్లు సూచిస్తాయి. రెండు రిట్ పిటిషన్ల నిర్వహణకు సంబంధించి ప్రభుత్వం ప్రాథమిక అభ్యంతరాన్ని వ్యక్తం చేసినట్లు కౌంటర్ అఫిడవిట్ లోని అంశాలు సూచిస్తున్నాయి. అయితే ఈ అంశంపై వాదనలు ముందుకు రాలేదు. రీయింబర్స్ మెంట్ రూపంలో లబ్ధి మొత్తాన్ని బదిలీ

చేయడానికి 'అమ్మఒడి పథకం'ను అనుసంధానం చేసే విధానాన్ని రాష్ట్రం సమర్థించింది. జీవో నెం.21 స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (పీఆర్వోజీ-2) డిపార్ట్మెంట్లో 07.02.2022 (2023 డబ్ల్యూపీ నెం.5264లో ఎక్స్సీ 6) రాజ్యాంగానికి అనుగుణంగా ప్రతి విద్యార్థి వ్యయాన్ని కమిటీ పరిగణనలోకి తీసుకుందని కౌంటర్ ఆఫిడవిట్లో పేర్కొన్నారు. 28.03.2022న జరిగిన సమావేశం మినిట్స్ తో పాటు 07.02.2022 నాటి జీవో నంబరు 21 స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (పీఆర్ వోజీ-2) విభాగాన్ని జత చేశారు. జీవో నెం.21 స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (పీఆర్వోజీ-2) విభాగం, తేది: 07.02.2022 గానీ, సమావేశం మినిట్స్ గానీ అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేసే అవకాశం కల్పించలేదని, అభ్యంతరాలను నిష్పక్షపాతంగా పరిగణనలోకి తీసుకున్నారా లేదా అనే విషయాన్ని తెలియజేయలేమని హైకోర్టు పేర్కొంది. సమర్పణల సమయంలో కూడా భాగస్వాముల భాగస్వామ్యం సక్రమంగా ఉందనే వాస్తవాన్ని రుజువు చేసే ప్రయత్నం కూడా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చేయలేదు.

14. ప్రతివాదులు/ రాష్ట్రం తరపున హాజరైన అడ్వకేట్ జనరల్ విద్యాహక్కు చట్టంలోని వివిధ నిబంధనలు, 2010 నిబంధనలు, G.O.Ms.No ఈ కోర్టు దృష్టికి తీసుకొచ్చారు. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఒ.జి.2) విభాగం, తేది 26.02.2023

మరియు ప్రభుత్వం ఇప్పటికే పాఠశాలల మ్యాపింగ్ చేసిందని సమర్పించాలి. చట్టంలోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) కింద ప్రవేశాలను క్రమబద్ధీకరించడానికి స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ (ఎస్ఓపి) రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిందని, ఇందులో 2023-2024 విద్యా సంవత్సరానికి అడ్మిషన్లను నియంత్రిస్తాయని ఆయన సమర్పించనున్నారు. స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ లోని చాప్టర్ 2(2) చట్టంలోని సెక్షన్ 12(1) (సి) కింద అడ్మిషన్ల క్రమబద్ధీకరణకు సంబంధించినదని ఆయన పేర్కొన్నారు. G.O.Ms.No రూల్ 9(బి) ప్రకారం అర్జులైన పిల్లలతో ఖాళీల భర్తీలో అడ్మిషన్లు చేయడంలో ప్రభుత్వం అనుసరించిన విధానాన్ని ఆయన వివరించనున్నారు. 24, స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (PROG.II) డిపార్ట్ మెంట్, తేది 26.02.2023 స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ యొక్క చాప్టర్ 2.2 కు అనుగుణంగా ఉంది. స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ ను జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ జారీ చేసిందని ఆయన పేర్కొన్నారు. అందువల్ల రిట్ పిటిషన్లకు ఎలాంటి అర్హత లేదని ఆయన కోరారు.

చర్చ:

15. రిట్ పిటిషనర్ల వాదనలను ఈ కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకుంది. విద్యాహక్కు చట్టం-2009లోని అంశాలకు అనుగుణంగా పాఠశాలల మ్యాపింగ్ ప్రక్రియను ప్రభుత్వం మొదట్లో చేయలేదని ఈ కోర్టు గుర్తించింది. 2009 చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన మూడేళ్లలోపు ప్రభుత్వ పాఠశాలలను ఏర్పాటు చేయడంలో రాష్ట్ర చట్టబద్ధమైన బాధ్యతను నెరవేర్చడంలో విద్యాహక్కు చట్టం 2009లోని నిబంధనలను రాష్ట్రం పాటించలేదని గుర్తించింది. చట్టం, నిబంధనల ప్రకారం నిర్దేశించిన ప్రక్రియను అనుసరించి పొరుగు పాఠశాలల గుర్తింపుకు పూర్తి వీడ్కోలు పలికారు. G.O.Ms.No లో విధించిన షరతులను కూడా ఈ కోర్టు గమనించింది. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.జి.2) విభాగం, 26.02.2023 నాటి జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ నిర్దేశించిన స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్స్ మరియు విద్యా హక్కు చట్టం, 2009 మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యా హక్కు నిబంధనలు, 2010 కు పూర్తి విరుద్ధంగా ఉంది.

16. రూల్ 3లోని సబ్ రూల్ (1)లోని క్లాజ్-18 ప్రకారం ప్రాథమిక పాఠశాలకు 1 కి.మీ, 6 నుంచి 8వ తరగతి వరకు ఉన్న ప్రాథమికోన్నత/ఉన్నత పాఠశాలకు 3 కి.మీ సురక్షితమైన నడక దూరంలో ఉన్న ఆవాసాలను నిర్వచించారు. అదేవిధంగా,

రూల్ 5 యొక్క సబ్-రూల్ (5) ప్రకారం, అధిక జనసాంద్రత ఉన్న ప్రాంతాలలో, ప్రభుత్వం / స్థానిక అధికారిటీ పొరుగు పాఠశాలలో ఎక్కువ విభాగాలను తెరవడానికి లేదా ఒకటి కంటే ఎక్కువ పొరుగు పాఠశాలలను స్థాపించాలని, అటువంటి ప్రాంతాలలో 6-14 సంవత్సరాల వయస్సు గల పిల్లల సంఖ్యను పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు. రూల్ 5లోని సబ్ రూల్ (6) ప్రకారం స్థానిక అధికారిటీ తన పరిధిలోని ప్రతి ఆవాసానికి పిల్లలను చేర్చుకునే పొరుగు పాఠశాలను గుర్తించి, అటువంటి సమాచారాన్ని బహిర్గతం చేయాలి. రూల్-6లోని వివరణ నెం.2 కూడా చాలా కీలకం. పొరుగు పాఠశాలలను నిర్ణయించడానికి మరియు స్థాపించడానికి, ప్రభుత్వం / స్థానిక అధికారిటీ పాఠశాల మ్యాపింగ్ చేపట్టి మారుమూల ప్రాంతాల్లోని పిల్లలు, వికలాంగుల పిల్లలు, వెనుకబడిన వర్గాలకు చెందిన పిల్లలు, బలహీన వర్గాలకు చెందిన పిల్లలు మరియు చట్టంలోని సెక్షన్ 4 కు సూచించిన పిల్లలతో సహా అందరినీ నిర్ణీత తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరం వ్యవధిలో గుర్తించాలని ఇది నిర్దేశిస్తుంది. మరియు ప్రతి సంవత్సరం సెప్టెంబర్ 30 లేదా అంతకంటే ముందు డేటాను అప్ డేట్ చేయాలి. ఈ కసరత్తు అసంపూర్తిగా జరిగిందనడానికి రుజువు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎటువంటి ఆధారాలను రికార్డులో ఉంచలేదు.

17. ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత, నిర్బంధ విద్యాహక్కు చట్టం-2010లోని సబ్ రూల్-9 ప్రకారం నివాస ద్రువీకరణకు ప్రమాణాలు నిర్దేశించారు. రూల్-10 ప్రకారం ఒక్కో చిన్నారికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం రీయింబర్స్మెంట్ ఇస్తుంది. జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ జారీ చేసిన మార్గదర్శకాలకు అనుగుణంగా ఈ నిబంధన ఉంది. అయితే జీవో జారీ చేసేటప్పుడు ఈ ప్రమాణాలను పరిగణనలోకి తీసుకున్నట్లు రుజువు చేయడానికి ప్రభుత్వం ఎటువంటి ఆధారాలను ఉంచలేదు.

18. ఈ కోర్టు G.O.Ms.No నిబంధనలను నిశితంగా పరిశీలించినప్పుడు. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఒ.జి.2) శాఖ, తేది 26.02.2023 విద్యాహక్కు చట్టం, 2009 మరియు ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యా హక్కు నిబంధనలు, 2010 లకు అనుగుణంగా, ఈ న్యాయస్థానం ఈ చట్టంలోని నిబంధనలను G.O.Ms.No. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఒ.జి.2) విభాగం, 26.02.2023 నాటిది, శాసనం మరియు సబార్డినేట్ చట్టం (అనగా నిబంధనలు, 2010) ప్రకారం నిర్దేశించిన ప్రిస్క్రిప్షన్లకు పూర్తిగా విరుద్ధంగా ఉంది. రాష్ట్ర గెజిట్ లో జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ నెం.3లో G.O.Ms.No ప్రచురించడం గమనార్హం. 24, స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (PROG.II) డిపార్ట్

మెంట్, తేది 26.02.2023 (ఉదా. P.1), శీర్షిక, ఇది ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్య కోసం పిల్లల హక్కులోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) కింద ఒకటో తరగతిలో పిల్లల ప్రవేశానికి నోటిఫికేషన్ అని సూచిస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అన్ని ప్రైవేట్ అన్ ఎయిడెడ్ పాఠశాలలకు 2023-2024 విద్యా సంవత్సరానికి చట్టం, 2009. ఇంప్యూటెడ్ G.O.Ms.No లో కూడా ఒక ప్రస్తావన వచ్చింది. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.బి.జి.2) శాఖ, తేది 26.02.2023 ఆంధ్రప్రదేశ్ బాలల ఉచిత మరియు నిర్బంధ విద్యా హక్కు నిబంధనలు, 2010.

19. సబార్డినేట్ శాసనం మాతృచట్టం పరిధిలోనే ఉండాలనేది సుస్థిరమైన చట్టమని, 26.02.2023 నాటి జీవో ఎంఎస్ నెం.24 స్కూల్ ఎడ్యుకేషన్ (పి.బి.జి.2) డిపార్ట్ మెంట్ అయిన ఏ కార్యనిర్వాహక బోధన అయినా, ప్రస్తుత సందర్భంలో మాదిరిగానే శాసనం లేదా ఉప-సమన్వయ చట్టంలోని ఏవైనా నిబంధనలకు విరుద్ధంగా వ్యవహరించజాలదని ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. ఇది ఖచ్చితంగా శాసనం మరియు నియమాలకు అనుగుణంగా ఉండాలి, కానీ ఇది స్వల్ప విచలనం ద్వారా కూడా తేడాను కలిగి ఉండకూడదు. విద్యాహక్కు చట్టం-2009, రూల్స్-2010లోని టోన్, కాలపరిమితిని పూర్తిగా పక్కదారి పట్టించే

ఉద్దేశంతోనే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం జీవో జారీ చేసిందని ప్రస్తుత కేసులో హైకోర్టు గుర్తించింది. ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో కూడా సరైన మెటీరియల్ డాక్యుమెంట్లు, అవసరమైన డేటాతో అవసరమైన చట్టపరమైన కసరత్తు చేసినట్లు సమర్థించలేదు. వాటాదారులు పరస్పర చర్చల్లో నిమగ్నమైన దశ గురించి కూడా కౌంటర్ అఫిడవిట్ మౌనంగా ఉంది మరియు వ్యక్తిగత పాఠశాల చేసిన మొత్తం మౌలిక సదుపాయాల ఖర్చుల ఆధారంగా 'ప్రతి విద్యార్థి వ్యయాన్ని' నిర్ణయించడానికి సంబంధిత మెటీరియల్ను కూడా కోరుతోంది. వ్యక్తిగత పాఠశాల చేసిన మౌలిక సదుపాయాల వ్యయం మాత్రమే స్థిరీకరణకు ప్రమాణం కానప్పటికీ, దీనిని కూడా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి.

20. చట్టం అమల్లోకి వచ్చిన తేదీ నుంచి 3 సంవత్సరాల వ్యవధిలో ప్రభుత్వ పాఠశాలలను స్థాపించాల్సిన బాధ్యతను చట్టబద్ధమైన ఆదేశం విధించినప్పటికీ, 2023-2024 సంవత్సరంలో, 2010 నుండి ఇప్పటి వరకు ప్రభుత్వ పాఠశాలలను స్థాపించడంలో ఘోరంగా విఫలమైన ఆన్ ఎయిడెడ్ ప్రైవేట్ సంస్థలపై ప్రభుత్వం తన చట్టబద్ధమైన బాధ్యతను మోపింది. ఇది ఒక దశాబ్దానికి పైగా తరువాత. ఈ

అనధికారిక చర్య నిరంకుశంగా ఉండటమే కాకుండా, రాజ్యం వైపు నుండి కూడా అధిక బాధ్యత వహిస్తుంది.

21. పై వాదనలో, ఈ కోర్టు G.O.Ms.No అభిప్రాయపడింది. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఓ.జి.2) విభాగం, 26.02.2023 నాటి శాసన నిబంధనలు మరియు నిబంధనలు మరియు మార్గదర్శకాలకు విరుద్ధంగా ఉంది, ఇవి విద్యాహక్కు చట్టంలోని సెక్షన్ 12 (1) (సి) అమలు కోసం జాతీయ బాలల హక్కుల పరిరక్షణ కమిషన్ స్టాండర్డ్ ఆపరేటింగ్ ప్రొసీజర్ల రూపంలో నిర్దేశించాయి మరియు అందువల్ల దీనిని రద్దు చేయడానికి బాధ్యత వహిస్తుంది. చట్టంలోని అంశాలను ముందుకు తీసుకెళ్లడానికి బదులుగా, ఈ జీవో ఆ లక్ష్యాలను నిరుత్సాహపరుస్తోందని కూడా ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. డేటాను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం, భాగస్వాముల నుంచి అభిప్రాయాలు, అభ్యంతరాలను కోరడం, వాటిని రక్షణల రూపంలో పొందుపరచడం వంటి వాటికి పూర్తి వెసులుబాటు కల్పించారు. ఈ అవకతవకలు సహజ న్యాయ సూత్రాలకు కట్టుబడి ఉండాలనే ప్రాథమిక ఆవశ్యకతకు విరుద్ధం. దీని ప్రకారం మంది G.O.Ms.No. 24, పాఠశాల విద్య (పి.ఆర్.ఓ.జి.2) విభాగం, తేది 26.02.2023.

22. దీని ప్రకారం, ఈ రిట్ పిటిషన్లు అనుమతించబడతాయి. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు.

గన్నమనేనిరామాక్రిష్ణ ప్రసాద్, జే

Dt:24.06.2024

MNR

హాన్'బిల శ్రీ జస్టిస్ గన్నమనేని రామకృష్ణ ప్రసాద్

రిట్ పిటిషన్ ఎన్ఓలు: 5264 & 5333 ఆఫ్ 2023

24.06.2024

MNR